

İslam Düşüncesinde Yorumlar 7. SINIF

İslam Düşüncesinde Yorumlar Ünite Özeti

dkabetkinlik • 2 Haziran 2020 Son güncelleme: 30 Ocak 2021 0 3.973

4 dakika okuma süresi

İslam Düşüncesinde Yorumlar Ünite Özeti

İslam Düşüncesinde Yorumlar Ünite Özeti:

İnsanların farklı dinî anlayışlara sahip olmasının bazı sebepleri vardır. Bunların başında, bireylerin yaratılış itibarıyla birbirinden farklı olması gelir. Rabb'imiz (c.c.), her insanı farklı özelliklerde yaratmıştır. Bu sebeple insanların karakterleri, kişilik özellikleri, mizaçları, dünyayı algılama biçimleri, amaçları birbirinden farklıdır. İslam Düşüncesinde Yorumlar Ünite Özeti'ne bu yazımızda ulaşabilirsiniz.

Ünite Konularımız:

1. Din Anlayışındaki Yorum Farklılıklarının Sebepleri
2. İslam Düşüncesinde Yorum Biçimleri
3. İslam Düşüncesinde Tasavvufi Yorumlar

1. Din Anlayışındaki Yorum Farklılıklarının Sebepleri

- ✓ Yüce Allah (c.c.), insanları doğru yola iletmek üzere son peygamber olarak Hz. Muhammed'i (s.a.v.), son din olarak da İslamiyet'i göndermiştir.
- ✓ İslamiyet'in birinci temel kaynağı yüce kitabımız Kur'an-ı Kerim, ikinci temel kaynağı ise Peygamber Efendimizin (s.a.v.) sünnetidir.
- ✓ İslamiyet'in inanç, ibadet, ahlak, sosyal hayat vb. alanlarla ilgili emir ve yasakları, 632 yılında Hz. Muhammed'in (s.a.v.) vefatıyla son bulmuştur.
- ✓ Peygamberimizin vefatından sonra hiç kimse, din adına herkesi bağlayacak bir ilke ya da görüş ortaya koyamaz.
- ✓ Çünkü din artık tamamlanmış ve son şeklini almıştır.
- ✓ Bundan sonra din adına ortaya konulan görüş ve düşünceler, ancak din anlayışı olarak değerlendirilebilir.

Din anlayışı; insanların, Kur'an ile sünneti anlama ve gelişen şartlara göre yorumlama çabalarının sonucu olarak ortaya koydukları görüş ve düşünceler olarak tanımlanabilir.

İLAHİ DİN	DİN ANLAYIŞI
Vahye dayanır.	İnsanların görüş ve düşüncelerine dayanır.
Zamanın değişmesiyle değişmez.	Zamanın değişmesiyle değişikliğe uğrayabilir.
Emir ve yasaklar bağlayıcılık taşır.	Kesin bağlayıcılık taşıması söz konusu değildir.

İnsanların farklı dinî anlayışlara sahip olmasının bazı sebepleri vardır. Bu farklılıkların sebepleri şu şekilde sıralanmaktadır:

İnsanın yapısı: Her insan farklı yapı ve özelliklere sahip bulunmaktadır. Aynı filmi izleyen veya aynı kitabı okuyan iki kişinin bu konularda yaptığı yorumlar arasında çok büyük farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıklar insanlar arasında da bulunduğu için, insan yapısı din anlayışının yorumlanmasına en büyük etken olmaktadır. İslam âlimleri, yaptıkları farklı yorumlar neticesinde, farklı sonuçlara ulaşmışlar, bu da günümüze kadar gelmiştir.

Yaşamış olduğu coğrafya: İslam âlimleri, yetişmiş oldukları kültür, yaşamış oldukları coğrafya ve bazen de yaşadıkları ülkelerdeki siyaset doğrultusunda yorumlar yapmışlardır.

Alınan dini eğitim: İslam âlimleri din anlayışları ile ilgili yorumlar yaparken, eğitim aldıkları âlimlerin yorumlama biçimlerinin doğrultusunda yorumlar yapmakta, bu da yorum farklılığı oluşturmaktadır.

Anlayış biçimi: İslam âlimlerinin anlayış biçimleri, yorum farklılıklarının en önemli sebebinin oluşturmaktadır.

2. İslam Düşüncesinde Yorum Biçimleri

- ✓ İslam düşüncesinde yorum biçimleri konusu ile ilgili olarak bilinmesi gereken önemli kavramlardan biri mezheptir.
- ✓ Mezhep sözlükte; gitmek, takip etmek, gidilecek yol, gidilecek yer, görüş, akım gibi anlamlara gelir. İslami bir terim olarak ise **kendi içinde tutarlı bir metot ve düşünce sistemine sahip, itikadi veya amelî düşünce sistemi** demektir.
- ✓ İslam dünyasında, tarih boyunca çeşitli dinî yorum biçimleri ortaya çıkmıştır.

Bunları üç gruba ayırır;

- ✓ İnançla ilgili yorumlar,
- ✓ Fıkhi yorumlar,
- ✓ Tasavvufi yorumlar

2.1 İnançla İlgili Yorumlar

- ✓ Belli bir dinin, düşüncenin ya da felsefi ekolün inanç esaslarına, prensiplerine itikat denir. İslam dininin temelini, inanç esasları oluşturur. Dinimize göre bir insanın Müslüman sayılabilmesi için her şeyden önce İslam'ın inanç esaslarını gönülden ve tereddüt etmeksizin kabul etmesi gerekir.
- ✓ Peygamberimizin vefatından sonra İslamiyet geniş coğrafi bölgelere yayıldı. Müslümanlar, farklı milletler ve kültürlerle karşılaşmış komşu oldular.
- ✓ Emeviler ve Abbasiler zamanında eski Fars, Yunan ve Hint kültürüne ait çok sayıda eser Arapçaya çevrildi.
- ✓ Özellikle felsefi eserlerin Arapçaya çevrilmesi, İslam dünyasında, her şeyin akılla izahını ön plana çıkaran akılcılık anlayışının yaygınlaşmasına yol açtı.
- ✓ Müslümanlar arasındaki bazı kötü kimseler de İslam inanç esaslarıyla ilgili şüpheler ve tereddütler oluşturma gayreti içine girdiler.
- ✓ Bu gelişmeler, İslam inanç esaslarının sistemli bir şekilde ortaya konulmasını gerekli kıldı.
- ✓ Bu gerekliliği gören İslam âlimleri, dinimizin itikatla ilgili esaslarını hem akılla hem de nakille temellendirip sistemli hâle getirdiler ve herkesin anlayacağı biçimde ortaya koydular.
- ✓ Böylece İslam Âlimleri dinimizin iman esasları hakkındaki görüşlerini halka açıkladılar ve İslam akaidi ile ilgili eserler yazdılar. Böylece İslam dünyasında inançla ilgili yorumlar ortaya çıktı.

İslam dünyasında inançla ilgili en yaygın olan yorumlar, **Mâturîdîlik** ve **Eş'arilik** ile **Şia**'dır.

- ✓ **Eş'arilik:** Ebu'l-Hasan Eş'ârî'nin görüş ve düşüncelerine dayanan inançla ilgili yorum biçimidir.
- ✓ **Mâturîdîlik:** Ebu Mansur Muhammed b. Muhammed b. Mahmud el-Mâturîdî'nin görüş ve düşüncelerine dayanan itikadi mezheptir.
- ✓ **Şia:** Hz. Muhammed'in (s.a.v.) vefatından sonra Hz. Ali'nin (r.a.) ve onun soyundan gelenlerin Müslümanların halifesi olması gerektiği düşüncesi, Şia'nın en önemli özelliğidir.

2.2 Fıkhi Yorumlar

- ✓ İslam dünyasında ortaya çıkan yorumlardan bir diğeri fıkhî yorumlardır.
- ✓ **Fıkıh** kavramı sözlükte; **bir şeyi bilmek, derinlemesine kavramak, tam olarak anlamak** manalarına gelir.
- ✓ İslami bir kavram olarak ise **fıkıh; İslam'ın kişisel ve sosyal hayata dair amelî hükümlerini bilmeyi ve bu konuları inceleyen ilim dalını** ifade eder.
- ✓ Müslümanlar, sosyal hayatta karşılaştıkları sorunlara İslam'ın bakışını öğrenmek için kendi zamanlarında yaşayan, güvendikleri âlimlere gittiler.
- ✓ İbadetlerle ilgili ayrıntıları, haram ve helal konusunda öğrenmek istediklerini İslam bilginlerine sordular.
- ✓ İslam âlimleri de halkın sorularına tatmin edici cevaplar verdiler. Sorulan sorulara, yeni ortaya çıkan dinî meselelere Kur'an ve sünneti esas alarak fıkhî çözümler ürettiler.
- ✓ Bu âlimlerin görüşleri ve kaynaklardan dinî hüküm çıkarma yöntemleri, öğrencileri tarafından sistemli hâle getirildi.
- ✓ Böylece İslam dünyasında, halkın görüşlerine itimat ettiği âlimlerin adıyla anılan çeşitli fıkhî yorum biçimleri, düşünce sistemleri ortaya çıktı.

Günümüzde yaygın olan başlıca fıkhî düşünce ekolleri şunlardır:

2.2.1 Hanefilik

Büyük İslam âlimi İmam Âzam Ebû Hanife'nin (öl. 767) görüşlerini ve fıkhî metodu esas alan mezheptir. Ebu Hanife'nin en önemli eseri Fıkıh-ı Hanefî mezhebinin oluşmasında ve yayılmasında İmam Âzam Ebû Hanife'nin öğrencileri önemli rol oynamıştır. Hanefî mezhebinde Kur'an ve sünnet yanında akla da önem verilir. Dinî bir konuda hüküm verilirken önce Kur'an'a, sonra sünnete sonra da Peygamberimizin ashabının görüşlerine başvurulur. Kıyas da dini hükümlerde kullanılan bir yöntemdir. Hanefî mezhebi daha çok Irak, Mısır, Suriye, Kafkaslar, Balkanlar, Pakistan ve Türkiye'de yaygındır.

2.2.2 Mâlikîlik

Büyük hadis ve fıkıh âlimi Malik b. Enes'in (öl. 795) görüşlerini ve fıkhî metodu temel kabul eden fıkhî mezheptir. Malik b. Enes Medine'de doğmuş, bu kutsal beldede yaşamış ve burada vefat etmiştir. Onun en önemli eseri el-Muvatta adını taşır ve hadis alanıyla ilgilidir. Malik b. Enes hadise çok önem vermiştir. Dinî bir konuda hüküm verirken Kur'an ve sünneti

esas almış, kıyasa başvurmuştur. Medine halkının uygulamalarına da çok önem vermiştir. Mâlikî mezhebi daha çok Hicaz, ve Kuzey Afrika'da benimsenmiştir.

2.2.3 Şâfilik

Muhammed b. İdris eş-Şâfiî'nin (öl. 819) görüşlerine dayanan ve onun ismine nispetle anılan fıkhi yorum biçimidir. İmam Şâfiî, özellikle hadis ve fıkıh konusunda temayüz etmiş, büyük bir âlimdi. Onun el-Ümm er-Risale adlı eserleri çok meşhurdur. İmam Şâfiî fıkıh ilminin esasları konusunda ilk eser yazan kişidir. Kur'an, sünnet ve âlimlerin icması (görüş birliği) Şafî mezhebinde en önemli delillerdir. Şâfilikte sünnetin her çeşiti dinî delil kabul edilir. Şâfiî mezhebi Mısır, Güney Arabistan, Doğu Afrika, Azerbaycan, Endonezya, Malezya gibi bölgelerde yaygındır. Ülkemizde Doğu Anadolu bölgesinde bu mezhebi benimseyen müminlerin sayısı çoktur.

2.2.4 Hanbelilik

Hadis ve fıkıh alanında tanınmış İslam âlimlerinden biri olan Ahmed b. Hanbel'in (öl. 855) fıkhi metodunu ve görüşlerini esas alan mezheptir. Ahmed b. Hanbel Bağdat'ta doğmuş; Kûfe, Basra, Mekke, Medine, Şam gibi yerlere ilim öğrenmek için gitmiş ve Bağdat'ta vefat etmiştir. Onun en önemli eseri el-Müsned adını taşır. Bu eser bir hadis kitabıdır. Hanbelîlik mezhebinde Kur'an ve sünnetin yanı sıra sahabilerin görüşlerine çok önem verilir. Gereksinimle kıyas yoluna başvurulmaz. Hanbelî mezhebi Bağdat, Mısır, Suriye ve Hicaz'da daha fazla yayılmıştır.

Bunlar dışında yaygın fıkhi mezheplerden biri de Câferîliktir. Câferîlik, Câfer-i Sadık olarak da bilinen Câfer b. Muhammed el-Bâkır'ın (öl. 765) fıkhi metoduna ve görüşlerine dayanır. Câferîlik, daha çok İran'da yaygındır ve bu ülkenin resmî mezhebidir.

Önemli!

3. İslam Düşüncesinde Tasavvufi Yorumlar

Tasavvuf kavramı; sözlükte **yün giymek, saf olmak** gibi anlamlara gelir.

İslami bir kavram olarak tasavvuf; **İslam'ın ruhi ve manevi yönünü öne çıkaran, dinî hükümlerin ahlaki boyutuna vurgu yapan, insana Allah'ı (c.c.) görüyormuşçasına bir ibadet ve davranış bilinci kazandırmayı hedefleyen düşünce biçimi, hayat tarzıdır.**

3.1 Yesevîlik

Türkistanlı Hoca Ahmed Yesevî'nin görüş ve düşüncelerine dayanan tasavvuf ekolüdür. Hoca Ahmed Yesevi, Türkistan'ın Yesi kentinin Sayram kasabasında dünyaya geldi. İlk eğitimini Yesi şehrinde aldı. Ardından dönemin önemli ilim merkezlerinden Buhara'ya gitti ve orada ilim tahsil etti. Sonra memleketi Yesi'ye dönüp ders vermeye başladı. Birçok öğrenci yetiştirdi. Öğrencilerine ve insanlara İslam dininin inanç, ibadet ve ahlak esaslarını anlattı.

Hoca Ahmet Yesevi, insanlara İslam'ın ilkelerini anlatırken "hikmet" adı verilen şiirlerini kullandı. Sade, akıcı ve anlaşılır bir Türkçeyle yazdığı bu şiirleri, halkın İslam'ı anlayıp öğrenmesinde çok etkili oldu. Ahmet Yesevî'nin hikmet adı verilen bu şiirlerinin toplandığı kitabının adı "**Divan-ı Hikmet**"tir.

Yesevîliğin önemli bazı ilkeleri:

- ✓ Dünya malına değer vermemek,
- ✓ Allah'ın emirlerine uyma konusunda titiz davranmak,
- ✓ Doğru sözlü ve dürüst olmak,
- ✓ Kendini başkalarından üstün görmemek,
- ✓ Cömert olmak,
- ✓ Sırları açığa vurmamak,
- ✓ Allah'ın rahmetinden ümit kesmemek,
- ✓ Misafire ikram etmek,
- ✓ Yumuşak huylu olmak,
- ✓ Cemaatle namaza önem vermek,
- ✓ Devamlı abdestli gezmek,
- ✓ Allah'ı çokça zikretmek,

3.2 Kâdirîlik

Abdülkadir Geylani'nin görüş ve düşüncelerine dayanan tasavvuf ekolüdür. Abdülkadir Geylani Peygamberimizin soyundan gelmekte olup İran'ın Geylan kasabasında doğdu. Küçük yaşlardan itibaren ilim tahsiline başladı. İlk eğitimini Geylan'da aldı. Ardından devrin önemli ilim ve kültür merkezlerinden Bağdat'a giderek orada meşhur âlimlerden ilim tahsil etti. Eğitim hayatını tamamladıktan sonra öğrencilerine dersler vermeye, halka İslam'ın ilkelerini anlatmaya başladı.

Kadiriliğin önemli bazı ilkeleri:

- ✓ Şakayla bile olsa asla yalan söylememek,
- ✓ Verdiği sözünü yerine getirmeye çalışmak,
- ✓ İnsanlara ve diğer canlılara kötülük yapmamak,
- ✓ Hiçbir durumda beddua etmemek,
- ✓ Günah işlemekten özenle kaçınmak,
- ✓ İnsanlara yük olmamak,
- ✓ Başkalarının malını mülkünü kıskanmamak,
- ✓ Her zaman alçak gönüllü olmak,

3.3 Nakşibendîlik

Nakşibend kelimesi Farsça'da nakış yapan anlamındadır. Muhammed Bahauddin hazretleri tasavvufu insanların kalbine nakış nakış işlediği için

kendisine bu lakap verilmiştir. Nakşibendilik, Muhammed Bahaüddin Nakşibend'in görüş ve düşüncelerine dayanan tasavvuf ekolüdür. Muhammed Bahaüddin Nakşibend, Buhara yakınlarındaki Kasr-ı Ârifân köyünde dünyaya geldi. Döneminin âlimlerinden ve mutasavvıflarından ilim tahsil etti. İlimiyle, takvasıyla, sade yaşantısı ve güzel ahlakıyla herkes tarafından sevilip sayılan bir kişi oldu.

Nakşibendiliğin önemli bazı ilkeleri:

- ✓ Daima Allah'ı zikretmeli, O'nu hatırlıdan çıkarmamalıdır.
- ✓ Allah'ın emir ve yasaklarına uymakta titiz davranmalıdır.
- ✓ Allah'ın tüm yarattığı canlılara iyilik etmelidir.
- ✓ İbadete devam etmeli, her işte Allah'ın rızasını gözetmelidir.
- ✓ İç ve dış dünyasını her türlü kusurdan arındırmalıdır.
- ✓ İnsan helal çerçevesinde dünya nimetlerinden yararlanmalı, günlük işlerini aksatmamalıdır. Ancak Allah'a karşı kulluk görevlerini asla ihmal etmemelidir.

3.4 Mevlevîlik

Büyük Türk mutasavvıfı Mevlana Celaleddin Rumî'nin görüş ve düşüncelerine dayanan tasavvuf ekolüdür. Mevlana hazretleri 1207 yılında Belh şehrinde dünyaya geldi. Mevlana küçük yaşlarda iken ailesi ile birlikte Anadolu'ya göç etti ve Konya şehrinde yaşamaya başladı. İlk tahsilini babasından aldı. Daha sonra Halep, Şam, Konya gibi zamanın önemli ilim merkezlerinde eğitim gördü. Büyük medreselerde dersler okuttu, çok talebeler yetiştirdi. Görüşleriyle, düşünceleriyle ve eserleriyle geniş halk kitleleri üzerinde derin etkiler bıraktı. Mevlevilikte "sema" töreninin önemli bir yeri vardır.

Mevlevîliğin önemli bazı ilkeleri:

- ✓ İnsanları sevmek ve hoşgörülü olmak,
- ✓ Başkalarının ayıplarını yüzlerine vurmamak,
- ✓ Din, dil, ırk ayrımı yapmadan bütün insanları sevmek,
- ✓ İnsana değer vermek,
- ✓ Gönlümüzü kötü huylardan arındırmak,
- ✓ İbadetleri samimi bir şekilde yerine getirmek,

3.5 Alevilik-Bektaşilik

- ✓ Kültürümüzde etkin olan tasavvufi yorumlardan biri de Alevilik-Bektaşiliktir. **Alevi** kavramı sözlükte, **Ali'ye bağlı, Ali taraftarı** anlamlarına gelir.
- ✓ Genel olarak Hz. Peygamber'in (s.a.v.) vefatından sonra halifeliğin, Hz. Ali'nin (r.a.) ve onun soyundan gelenlerin hakkı olduğunu savunan kişi ve gruplara Alevi denilmiştir.
- ✓ Bektaşilik ise büyük Türk düşünürü ve mutasavvıfı Hacı Bektaş Veli'nin görüş ve düşüncelerini temel alan tasavvufi yorum biçimidir.
- ✓ Alevilik ile Bektaşilik esas itibarıyla bire bir aynı şeyler değildir. Ancak bu iki anlayışın ilkeleri arasında; Hz. Ali (r.a.) ve ehl-i beyte önem verme, on iki imam sevgisi gibi birtakım benzerlikler söz konusudur.
- ✓ Bu sebeple Bektaşilik, ortaya çıktığı dönemlerden sonraki zamanlarda Alevilik-Bektaşilik olarak anılmıştır.

3.5.1 Cem ve Cemevi

- ✓ **Cem**, sözcük anlamı olarak **toplama, birlik olma, bir araya gelme** demektir. Alevilik ve Bektaşilikte Cem, dedelerin ya da babaların önderlik ettiği dini bir törendir.
- ✓ Cemevi; yol, adap ve erkân yeri olarak nitelendirilir. Alevilik-Bektaşilikte cemevine **meydan evi** de denir.

3.5.2 On İki Hizmet

Cem, biçimsel anlamda on iki hizmetin yerine getirilmesinden oluşmaktadır. Cemde on iki hizmet ve bu hizmetlerin ayrı ayrı sahipleri vardır.

- ✓ **Mürşit-Pir:** Cemi yöneten manevi önderdir.
- ✓ **Rehber:** Alevilik-Bektaşilik yoluna girmek isteyenlere yardımcı olur, adap ve erkân öğretir ve onları pire teslim eder.
- ✓ **Gözcü:** Cemin düzenini, huzurunu, sakin bir şekilde geçmesini sağlar.
- ✓ **Zakir:** Saz çalarak deyişler söyler.
- ✓ **Süpürgeci:** Her hizmetin sonunda cem evini süpürür. Cem evinin temizliğinden sorumludur.
- ✓ **Çerağcı:** Çerağı yani mumu yakar ve meydanı aydınlatır.
- ✓ **Sakkacı:** Ceme gelenlere su dağıtır, lokmalar yendikten sonra temizlik için leğen, ibrik, havlu getirir.
- ✓ **Lokmacı:** Kurban ve yemek işleriyle ilgilenir.
- ✓ **İbrikçi:** Ceme gelenlerin su ile özel bir şekilde temizlenmelerine yardımcı olan kimse.
- ✓ **Pervaneci:** Semahçı da denen bu görevliler, cem sırasında semah döner.
- ✓ **Peykçi:** Cemin yapılacağını herkese haber verir.
- ✓ **İznikçi:** Cem evine gelenlerin ayakkabılarını düzenler ve belli bir yerde muhafaza eder.

3.5.3 Semah

Alevilik-Bektaşilikte önemli kavramlardan biri de semahdır. Semah, cem esnasında müzik eşliğinde yapılan bir tür tasavvufi rakstır. Semah, mürşidin huzurunda, mürşide niyaz etmekle başlar. İki, dört, altı ve sekizerli gruplar hâlinde, kadın erkek bir arada yapılır.

3.5.4 Musahiplik (Yol Kardeşliği)

- ✓ **Musahip** sözcüğü, sözlükte “**Sohbet, arkadaşlık eden kimse**” anlamına gelmektedir. Musahipliğin başka bir adı da ahiret kardeşliğidir. Alevi-Bektaşilikte musahiplik “mal mala, can cana katmak” olarak açıklanır.
- ✓ Musahipliğin amacına ulaşabilmesi ve sağlıklı yürümesi için bazı şeylere önem verilmesi gerekmektedir. Öncelikle musahip olan çiftlerin birbirini iyi tanması gerekir. Musahiplik yoluna girecek çiftlerin inançta, fikirde, ilim ve kültürde birbiriyle aynı seviyede olması da büyük önem taşımaktadır. Musahip olacak kişiler birbirlerini sevmeli ve saymalıdırlar. Her zaman birbirlerinin yanında olmalı; sevinçlerini, üzüntülerini, sıkıntılarını herkesten önce birbirleriyle paylaşmalıdırlar. Birbirlerini iyilik ve kötülük konusunda da denetlemeli ve uyarmalıdırlar. Maddi ve manevi anlamda her zaman birbirlerinin sigortası olmalıdırlar. Bunun için de musahip olacak kişiler, birbirine her zaman ulaşabilecek kadar yakın oturmalıdırlar.

3.5.5 Razılık ve Kul Hakkının Sorulması

Razılık ve kul hakkının sorulması ise cemin şartlarından biridir. Ulu dîvana (mahşer meydanına) alını açık, yüzü ak olarak kul hakkıyla gitmemek için cemde tüm canlar (aleviler) helalleşir ve birbirlerinden razılık alırlar. Pîr (Alevi dedesi) canlara şu uyarıyı da yapar: “Aldığın varsa ver. Verdiğin varsa al. Döktüğün varsa doldur. Ağlattığın varsa güldür. Yıktığın varsa kaldır.” O kişide kul hakkı yoksa Hakk’ın emrinden, farzından, Muhammed’in farzından, sünnetinden, Ali’nin tarîkinden sorulur.

3.5.6 Hızır Orucu

Alevi-Bektaşiler şubat ayının 13,14 ve 15. günlerinde üç gün Hızır orucu tutarlar. Hızır Orucu, Hızır Aleyhisselam’a adanır. Hızır’a adanan bu oruç ardından Hızır Cemi yapılır, oruç boyunca geleneksel olarak Alevi köylerinde sazlar çalınır, deyişler söylenir ve Hızır peygamber ile ilgili hikâyeler anlatılır.

3.5.7 Muharrem Orucu

Ay takvimine göre yılın ilk ayı muharrem ayıdır. Bu ay, İslam kültüründe önemli bir yere sahiptir. Peygamber Efendimiz (s.a.v.), **muharrem** ayının “Allah’ın ayı” olduğunu ifade etmiştir. Muharrem ayında oruç tutmanın sevap olduğunu belirten Hz. Peygamber (s.a.v.), kendisi de bu ayda oruç tutmaya önem vermiştir.

3.5.8 Dua ve Gülbanklar

Alevilik-Bektaşilikte önemli kavramlardan biri de gülbanktır. Alevi-Bektaşî kültüründe çeşitli vesilelerle yapılan dualara gülbank denilmektedir. **Gülbank**, Farsça kökenli bir kelimedir ve “**gül sesi**” manasına gelir. Gülbanklar; yapılacak işin hayırlı, uğurlu olması veya sağlık, esenlik, başarı dilemek amacıyla yapılır. Gülbanklar, kalıplaşmış bir ifade tarzıyla Allah’a (c.c.) yalvarıp yakarmayı dile getiren dua metinleridir.

İslam Düşüncesinde Yorumlar ünitemizle ilgili test ve etkinliklere [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Alevilik-Bektaşilik ile ilgili daha fazla bilgi için [buraya](#) göz atabilirsiniz.